

Samenvatting lezing Hans Dijkstal gehouden op de 6^e jaarbijeenkomst van het Genootschap Nederland-Aruba

Breed gezien bestaan er in Nederland geen vriendschapsgevoelens voor de Antillen en Aruba, begon oud-vice-premier en minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksaangelegenheden Hans Dijkstal zijn lezing, die hij de titel *De verhouding Nederland-Aruba, ofwel: Hoe gaan vrienden met elkaar om* had meegegeven. Het gaat volgens hem duidelijk om een wederzijdse belangenrelatie. “Ik pleit ervoor om die belangen eens goed in kaart te brengen en te inventariseren.” De relatie moet gekwalificeerd en gekwantificeerd worden om de basis te vormen voor de uitbouw van onze betrekkingen.

Formeel hebben we daarvoor nu bijna 50 jaar het Statuut, maar dat beantwoordt niet meer in alle opzichten aan de vragen van nu. Het Statuut geeft bijvoorbeeld geen duidelijkheid over de financiële verhoudingen. Hoeveel verschil in welvaart is aanvaardbaar en hoe te handelen bij sociale noden? Dat zijn vragen die om invulling vragen.

Materiële omgangsvormen zijn belangrijker dan vriendschap, aldus Dijkstal. Kernwoorden bij die omgangsvormen zijn doelmatigheid, zorgvuldigheid, behoorlijkheid en rechtmatigheid. Maar ook belangrijk zijn de culturele omgangsvormen met wederzijds respect en wederzijds vertrouwen.

Kern in de discussie is ook de rechtsstaat: ons overheidshandelen is gebonden aan rechtsregels. We moeten een echte democratie willen zijn. Met andere woorden het gaat om de vraag: hoe organiseer ik de macht en de controle op die macht. De ontwikkelingen in Nederland spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling en beoordeling van de relaties binnen het Koninkrijk. Het openbaar bestuur in Nederland staat bloot aan erosie door onder meer breed vertoond populisme en verwordt mede door de sterk gegroeide invloed van het beeld (de TV) in de media. De nuance is vaak ver te zoeken. De berichtgeving over de Antillen en Aruba lijdt hieronder.

De vraag is hoe het zowel in Nederland als op de Antillen en Aruba gesteld is met deze grondslagen. Want dit is wel de basis waarop vrienden met elkaar omgaan. Het lijkt erop dat onze samenleving op drift is geraakt. Populistische tendensen zijn niet te verenigen met onze grondbeginselen. Daar moeten we meer attent op zijn.

De verhouding Nederland-Aruba is de laatste jaren sterk verbeterd, aldus Dijkstal. Aruba staat steeds sterker op eigen benen en de verhouding met Nederland is zakelijk en hartelijk. Op die ingeslagen weg moeten wij doorgaan! Dan kunnen we goede vrienden worden en blijven. Een volwassen Aruba geeft ruimte voor vriendschap.